

روش مطالعه‌ی دین و زندگی

علیرضا دلشاد / دبیر دین و زندگی

مفاهیم مشترک از اهمیت خاصی برخوردار است. البته در بخش‌هایی که تیتیر خاصی وجود دارد، انجام این کار بسیار راحت‌تر است.

متن درس

در مطالعه متن درس به چند نکته باید توجه کرد. نخست در بخش‌هایی که تیتیر و تقسیم‌بندی وجود دارد، ارتباط نکات زیر تیتیر با یکدیگر یا حتی به صورت مستقیم با موضوع یا همان تیتیر بسیار مهم است. مثلاً باید بدانید این که اگر انسان به درون خود مراجعه کند، خدا را در کنار خود می‌یابد؛ به کدام یک از ودایع الهی مرتبط است؟ یا این که همین موضوع و جمله با کدام آیه هم مفهوم است. نکته‌ی دیگری که در مسیر مطالعه‌ی متن درس باید مدنظر قرار دهید آن است که هر بند (پاراگراف) را به صورت لایه لایه تقسیم و مطالعه کنید و در انتها نکات آن بند را در ذهن خود مرور نمایید.

از بهترین شیوه‌ها در مطالعه‌ی متن دروس دین و زندگی تعریف کردن هر قسمت برای خود یا طرح پرسش‌های جزئی از خود درباره‌ی آن موضوع است. برای یک خط یا قسمتی که مطالعه نموده‌اید در ذهن‌تان طرح پرسش کنید حتی آن پرسش را بنویسید. آن‌گاه محتوا را تجسم نمایید و تعریف کنید.

در مطالعه‌ی نکات علی معلولی نیز بهترین کار شیوه‌ی طرح پرسش است. معلول را تبدیل به پرسش کنید و علت را به‌عنوان جواب مورد بررسی قرار دهید. مثلاً به عبارت زیر دقت کنید:

«انسان‌ها هر قدر که به معنای حقیقی کامل‌تر شوند، فقر و نیازمندی خود نسبت به خداوند را بهتر درک می‌کند و بندگی و عبودیت‌شان در پیشگاه خداوند قوی‌تر و بیش‌تر می‌شود.»

در این عبارت جمله‌ی ۱ «علت جمله‌ی ۲ و جمله‌ی ۲ «علت جمله‌ی ۳ است. به این ترتیب، پرسش شما این‌گونه خواهد بود؛ چه عاملی بندگی و عبودیت انسان در پیشگاه خداوند را قوی‌تر می‌کند؟ طبیعتاً پاسخ، جملات ۱ و ۲ هستند.

سعی کنید مدتی پس از مطالعه تست بزنید، ۲۴ ساعت پس از مطالعه، تست‌زنی بسیار مفید است. البته از زدن مقدار کمی تست در زمان مطالعه غفلت نکنید. بسیاری از مطالبی را که فراموش نموده‌اید با تست و مطالعه مجدداً یادآوری می‌نمایید. در درس دین و زندگی، مطالعه خیلی مهم‌تر از تست زنی است.

تذکر جدی

- آیات را به هیچ‌وجه براساس معنی لغت حفظ نکنید.
- محور تمامی فعالیت‌های‌تان کتاب درسی باشد.

برای مطالعه‌ی درس دین و زندگی به‌منظور آمادگی در آزمون سراسری و رسیدن به بهترین سطح، داشتن دیدگاهی صحیح درباره‌ی این درس بسیار اهمیت دارد. محتوایی با حجم بالا در قالب ۴۲ درس در سه کتاب و با وجود آیات فراوانی که قسمت اصلی پرسش‌ها را تشکیل می‌دهند، دارای جایگاهی خاص و تأثیرگذار است. بنابراین در ایجاد دیدگاه صحیح در خودتان باید به این نکته توجه کنید که این حجم را در زمان محدود نمی‌توان سر و سامان داد، به‌طور مثال برخی داوطلبان به غلط پیگیری مطالعه‌ی دقیق خود را به بهمن و اسفند و گاهی هم به پس از تعطیلات فروردین موکول می‌نمایند. توصیه می‌کنم در اولین گام برای خود برنامه‌ای در نظر بگیرید که مطابق آن مباحث سه کتاب دین و زندگی را در طول سال مورد مطالعه و بررسی قرار دهید، همراهی با برنامه‌ی آزمون‌های آزمایشی و مطالعه‌ی دروس در قالب این برنامه شاید بهترین راهکار اجرایی باشد.

آیات از مهم‌ترین مباحث کتاب درسی هستند که به‌صورت میانگین ۱۴ یا ۱۵ پرسش در هر گروه آزمایشی را به خود اختصاص می‌دهند. برای مطالعه‌ی آیات به چند نکته توجه نمایید:

آیات

۱- تسلط دقیق و کامل بر متن آیه و ترجمه آن

باید بتوانید تمام آیات کتاب را به راحتی ترجمه کنید و حتی موضوع یا متن آیه را برای خود تعریف نمایید.

۲- درک و دریافت موضوع اصلی

در دروسی که تشکیل شده از تیتیرهای گوناگون است، هر تیتیر می‌تواند موضوع اصلی آیه‌ای باشد. برای برخی دروس موضوع و مفهوم کلی درس، موضوع اصلی آیه است. مثلاً در درس ۱ پایه‌ی دوم، موضوع درس پیرامون «هدفمندان و حکیمانه بودن آفرینش» است، وقتی به آیات این درس دقت می‌کنیم هر آیه‌ای با ادبیات و نکات خاصی این هدفمندی را بیان می‌نماید، در آیه‌ی تقدیر، حکیمانه بودن آن را بیان می‌کند و در آیه‌ی دیگر عبث نبودن خلقت را یادآور می‌شود.

۳- منطبق کردن نکات آیه بر متن آن.

ابتدا نکات بیان شده از سوی اساتید و یا نکات نوشته شده در کتاب‌های کمک آموزشی را بخوانید و سپس هر نکته را بر متن آیه‌ی مرتبط با آن منطبق نمایید تا بدانید کدام قسمت آیه چه نکته‌ای را بیان می‌کند.

۴- انطباق جملات کتاب با آیه

مطالعه‌ی کتاب درسی و ارتباط برقرار کردن میان جملات درس با آیات و درک